

Raplamaa Omavalitsuste Liit

Association of Local Authorities of Rapla County

Vabariigi Valitsus
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Rahandusministeerium

10.09.2026 nr 2-15/392

Pöördumine riigiplaani 2028-2034 regionaalarengu rahastamise osas

Pöördume Teie poole kõigi Raplamaa kohalike omavalitsuste ja piirkondlike arendusorganisatsioonide nimel seoses riigiplaani 2028-2034 ettevalmistamisega. Meie hinnangul ei arvesta Rahandusministeeriumi (RaM) senine riigiplaani rahastuse jaotusettepanek piisavalt Eesti kui terviku tasakaalustatud arengu ja piirkondade vajadusi.

Riigiplaan koondab üheks tervikuks mitme Euroopa Liidu poliitikavaldkonna rahastuse. See annab Eestile senisest suurema võimaluse teha ise valikuid, kuhu vahendeid suunata, kuid paneb ka suurema vastutuse tagada, et nende valikutega ei süvendataks piirkondlikke arenguerinevusi. Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika keskseid eesmärke on majanduslike, sotsiaalsete ja territoriaalsete erinevuste vähendamine liikmesriikide ning piirkondade vahel. Eesmärkide hulka kuuluvad mh arenguerinevuste vähendamine, vähemkindlustatud piirkondade arengu kiirendamine, ettevõtluse, innovatsiooni ja uute töökohtade tekke toetamine. Need põhimõtted peavad kajastuma ka Eesti riigiplaani rahajaotuses. Meie hinnangul praegune tööversioon neid eesmärke piisavalt ei toeta.

Riigi regionaalne tasakaalustatus eeldab elu- ja majandustingimuste ning teenuste ühtlasema kättesaadavuse tagamist üle kogu riigi, et vältida piirkondade hääbumist. Eesti regionaalpoliitika aga seisab silmitsi süveneva ruumilise ebavõrdsusega, kus majandustegevus ja elanikkond koonduvad jätkuvalt Suur-Tallinna ja Tartu piirkondadesse, jättes varju teised piirkonnad. Meie hinnangul aitab regionaalsele arengule suunatud ühtekuuluvuspoliitika vahendite kärpimine uue riigiplaani rahastusettepanekus Rahandusministeeriumi poolt kahetsusväärselt kaasa nende probleemide süvenemisele.

Piirkondlike arenguerinevuste vähendamiseks on vajalik senisest jõulisem sekkumine, mitte võimaluste vähendamine. Pealinna ja Tartu lähipiirkonnast väljapoole jäävad piirkonnad vajavad tuge, et välja arendada kohalik potentsiaal ning seeläbi luua heaolu igas Eestimaa piirkonnas ja kasvatada riigi kui terviku kumulatiivset majandustulemust. Sellesse saaksid just väga suur hulk väiksemaid ettevõtteid üle terve Eesti anda olulise panuse. Sellist tuge pakuvad kohapeal kohalikud omavalitsused, maakondlikud arendusorganisatsioonid ja kohalikud partnerluskogud (LEADER). Nende, kohapeal töökohti loonud, kohapealseid initsiatiive toetanud ja elukeskkonda parandanud organisatsioonide tegevust tuleks toetada järgmisel eelarveperioodil vähemalt senises mahus.

Rahandusministeeriumi jaotusettepanekus väheneb Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi (ReM) kaudu rakendatavate regionaalmeetmete maht koos LEADER rahastusega ligikaudu 400 miljonilt eurolt 203,6 miljoni eurole. Arvestame, et 65 miljonit eurot piirkondlike tööstus- ja ettevõtlusalade arendamiseks on kavandatud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (MKM) meetmetesse. Ka selle summa lisamisel jääb selge regionaalse sihitusega vahendite maht senisest perioodist siiski märkimisväärselt väiksemaks.

Sellised kärped puudutavad otseselt meie maakonna jaoks olulisi valdkondi – kohaliku kogukonna võimestamine (sh LEADER tegevused), regionaalse ettevõtluskeskkonna arendamine, kapitali

kättesaadavuse parandamine, kohalike omavalitsuste teenuste ümberkorraldamine ning tähendavad mh – nt LEADER võimaluste vähendamisel – kohapealse otsustusõiguse kärpimist.

Samuti suhtume murega tööstus- ja ettevõtlusalade arendamise rahastuse üleviimisse ReM paketist MKM meetmetesse. Oluline on tagada, et meetmete tingimustes säiliks selge regionaalne vaade ning vahendid oleksid kättesaadavad ka väljaspool suuremaid kasvukeskusi paiknevatele ettevõtlusaladele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele.

Kavandatav rahastuse vähendamine tekitab küsimuse ka Kesk-Eesti ettevõtluskeskkonna edendamise arenguleppe tegeliku rakendamise võimalikkusest. Arenguleppes on kokku lepitud, et Kesk-Eesti regionaalse ettevõtluse konkurentsivõime vajadustega tuleb arvestada järgmise Euroopa Liidu rahastusperioodi 2028+ prioriteetide ja meetmete kujundamisel. Samuti on tehtud ettepanek luua Kesk-Eesti programm piirkonna ettevõtluskeskkonna kitsaskohtade lahendamiseks. Kui samal ajal vähendatakse oluliselt regionaalseks arenguks kavandatud vahendeid, siis jääb ebaselgeks, milliste ressurssidega riik nende kokkulepitud arengusuundade elluviimist toetada kavatseb.

Raplamaa kohalikud omavalitsused ja piirkondlikud arendusorganisatsioonid teevad ettepaneku:

1. Tõsiselt kaaluda, kas regionaalsele arengule ja piirkondade võimekuse ühtlustamisele suunatavate rahaliste vahendite osas on niivõrd suures ulatuses kärpimine uues riigiplaanis tõepoolest vajalik. Regionaalse arengu tagamise vaates tuleks nende valdkondade rahastamine Euroopa Liidu vahenditest tagada vähemalt eelneva perioodi tasemel;
2. Tagada kõigi riigiplaani meetmete kavandamisel selge regionaalne vaade ning seada mõõdetavad eesmärgid sellele, millises mahus jõuavad investeeringud väljapoole Tallinna ja Tartu linnapiirkonda. Ka teiste ministeeriumide kaudu rakendatavates ettevõtlus- ja investeeringumeetmetes tuleb arvestada piirkondliku mõju ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ligipääsuga rahastusele;
3. Arvestada riigiplaani 2028-2034 meetmete kujundamisel Kesk-Eesti ettevõtluskeskkonna edendamise arenguleppes kokku lepitud prioriteetide ja tegevustega ning tagada nende elluviimiseks vajalikud rahastamisvõimalused;
4. Säilitada LEADER rahastus senisel tasemel ning tagada seeläbi kohalikele kogukondadele ja maaetevõtlusele jätkuv toetus.

Loodame, et kaalute põhjalikult otsuseid, mis suunavad regionaalset arengut riigis järgnevate aastate jooksul ja säilitate võimalused kõigi piirkondade arenguks Eestis.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Triin Matsalu
Raplamaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees
Märjamaa vallavanem

/allkirjastatud digitaalselt/
Eire Endrekson
Kehtna vallavanem

/allkirjastatud digitaalselt/
Margus Miller
Kohila vallavanem

/allkirjastatud digitaalselt/
Rain Terras
Rapla vallavanem

/allkirjastatud digitaalselt/
Janek Kadarik
Sihtasutuse RAEK juhatuse liige

/allkirjastatud digitaalselt/
Rita Triinu Peussa
Raplamaa Partnerluskogu tegevjuht

/allkirjastatud digitaalselt/
Silvi Ojamuru
Raplamaa Omavalitsuste Liidu tegevdirektor

Tavo Kikas
+372 511 4321